

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Evropská územní spolupráce, realizace mikroprojektů
v Euroregionu Neisse-Nissa-Nysa**

Adam Matoušek
Plzeň 2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Adam MATOUŠEK**
Osobní číslo: **R12B0064P**
Studijní program: **B6804 Právní specializace**
Studijní obor: **Veřejná správa**
Název tématu: **Evropská územní spolupráce, realizace mikroprojektů v Euro-regionu Neisse-Nisa-Nysa**
Zadávací katedra: **Katedra finančního práva a národního hospodářství**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod
2. Programy strukturálních fondů v ČR
3. Euroregiony
4. Operační program Přeshraniční spolupráce ČR-Polsko
5. Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **30**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

viz příloha

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Mgr. Dana Bárková, Ph.D.

Katedra finančního práva a národního hospodářství

Datum zadání bakalářské práce: **8. dubna 2014**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2015**

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
děkan

JUDr. Petra Jánošíková, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 24. září 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Evropská územní spolupráce, realizace mikroprojektů v Euroregionu Neisse-Nissa-Nysa“ zpracoval samostatně. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použil k sepsání této práce, jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury v souladu s vnitřními předpisy Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni.

V Plzni dne _____

_____
Adam Matoušek

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucí bakalářské práce Ing. Mgr. Daně Bárkové, Ph.D za konzultace, ochotu, vsřícnost, poskytnutí cenných rad, připomínek, odborné vedení práce.

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Programy strukturálních fondů ČR	3
2.1 Strukturální fondy Evropské unie	3
2.1.1 Rozdělení fondů EU 2014 – 2020	3
2.1.2 Ostatní fondy.....	5
2.2 Rozdělení fondů pro ČR 2014 -2020	5
2.3 Evropská územní spolupráce	6
2.3.1 Operační programy v ČR r. 2014 až 2020.....	6
2.3.2 Současné operační programy Evropské územní spolupráce r. 2014 – 2020.....	8
3. Euroregiony.....	9
3.1 Vysvětlení pojmu Euroregion	9
3.1.1 Regionální informační servis – RIS	10
3.1.2 Regionální rada	10
3.1.3 Výbor regionální rad	10
3.1.4 Úřad regionální rady	11
3.2 Aplikace programů.....	12
3.2.1 Harmonogram:	12
3.2.2 Další významné změny v Programu ČR-PR 2014-2020	12
3.2.3 Financování Projektů	12
3.3 Přeshraniční spolupráce Česká republika a Evropská unie.....	13
3.4 Evropská regionální politika	13
3.4.1 Operační program přeshraniční spolupráce ČR-Polsko.....	14
3.5 Centrum pro regionální rozvoj.....	16
3.6 Mikroprojekt	16
3.6.1 Vymezení dotačního území.....	17
3.6.2 Vymezení žadatelů.....	18
3.6.3 Partner projektu.....	19
3.6.4 Fond mikroprojektů	19
3.7. Partnerství měst.....	19
3.7.1 Historicko-geografický pohled na České pohraničí	20

3.7.2 Pokusy o definici pohraničí	21
3.7.3 Období poválečné (1945 duben – září 1945).....	21
3.8 Mikroprojekt „Pašeráckej vejkend“	22
4. Závěr.....	23
5. Resumé	25
6. Použité prameny	28
6.1 Knižní prameny.....	26
6.2 Časopisy a drobné publikace	26
6.4 Internetové zdroje	26

1. Úvod

Evropská unie je společenství 27 států, které jsou rozdílné ve své historii, kultuře, demograficky, ekonomicky, geograficky. EU nemůže být zcela jednotným celkem, vždy budou existovat rozdílné podmínky pro implementaci jednotných norem a pravidel. V úrovních jednotlivých států EU existují stále rozdílné disparity. Česká republika se stala součástí EU dne 1. května 2004. Jednalo se o rozšíření EU o země střední a východní Evropy.

Územně je Česká republika vymezena od ostatních států územní hranicí, a to po celém svém obvodu. Na tyto hranice navazují další příhraniční oblasti včetně jejich struktur, nazývané euroregiony. Euroregiony mají v rámci své polohy začlenění v EU svoji problematiku. Euroregiony historicky vznikaly pro řešení potřeb integrity, ale i z důvodu čerpání dotací z fondů EU za účelem odstraňování rozdílů v teritoriálních celcích EU. Ještě na počátku 90. let minulého století byl pojem, přeshraniční spolupráce pro většinu našich obyvatel pojmem neznámým, bezobsažným, nezajímavým. Neprodyšně uzavřená státní hranice naší země neumožňovala téměř žádné přeshraniční kontakty. Nebyla známa místa ani sousedé na druhé straně státní hranice. Problematika hranic je častým předmětem zájmů geografů. Jeden z otců geopolitiky F. Ratzel rozpracoval ve svém stěžním díle Politická geografie (1897) otázku hranic mezi jednotlivými etniky. Francouzský geograf H. Dorion dokonce navrhl vědní disciplínu zabývající se studiem hranic název „limologii“.

Problém přeshraniční spolupráce je spjat se vznikem národních států v 19. a 20. století. Tyto národní státy mají svůj národně politický program a soustředí se na efektivní ochranu a kontrolu svých vnějších hranic. Nezřídka se stalo, že byly vytvořeny nepřirozené hranice mezi etniky (viz Trianonská smlouva). Kvůli strachu z možných vojenských agresí se ekonomické činnosti i obyvatelstvo stahovali více do vnitrozemí, což mělo za důsledek menší atraktivitu příhraničí a jeho nízkou atraktivitu s nálepkou periferního regionu s omezenými vazbami. Protože hranice jsou často tvořeny přirozenými bariérami, jako jsou řeky, jezera, moře či hory, byly rozdíly mezi příhraničními oblastmi a centry a ještě zvýrazněny. Rozdílné politické ideologie a přístupy na obou stranách hranice pak některé z nich hermeticky uzavřely.

Evropská unie se proto jako jeden z cílů své regionální politiky vytkla překonání těchto umělých bariér, vybudování dobrých sousedských vztahů a zejména pak zjištění stejné kvality života v příhraničí, jakou mají lidé ve vnitrozemí. Spolupráce občanů a různých místních institucí přes hranice je důležitým předpokladem evropské integrace.

Bezprostředně po uzavření Římských smluv o konstituci ekonomických

společenstvích vznikl na německo-nizozemské hranici první přeshraniční region (EuroregioGronach/Enschede - 1960), jehož zakladatelé – samospráva z obou stran – pojmenovali termínem „euroregio“, který do češtiny překládáme jako euroregion. Pojem se poté vžil jakožto označení regionální formy spolupráce přes hranice evropských zemí, zpočátku na již uvedených německo-nizozemských a nizozemsko – francouzských hranicích.

Téma své bakalářské práce jsem volil z oblasti možnosti čerpání dotací z fondů EU, které nejsou pro celou veřejnost úplně zažité z běžného života. Jedná se o čerpání z fondu mikroprojektů. Tyto projekty jsou zacíleny na prohlubování mezilidských vztahů a vazeb, kultury, aktivní činnosti, společenského a sportovního vyžití v rámci euroregionů, mají přeshraniční dopady. Dále bych chtěl skrze svoji práci seznámit s historií fondů, euroregionu, jejich vznik a důvod vzniku.

2. Programy strukturálních fondů ČR

2.1 Strukturální fondy Evropské unie

Strukturální fondy Evropské Unie jsou srdcem regionální politiky a politiky strukturální v Evropské unii. Jejich činností je zaměřovat se na snižování rozdílných hodnot v regionech členských států Evropské unie, a snaha o vyrovnání zaostalosti znevýhodněných regionů.¹

2.1.1 Rozdělení fondů EU 2014 – 2020

Fondy Evropské unie zahrnují širokou škálu finanční nástrojů. Slouží především k podpoře hospodářského růstu členských zemí, zlepšování vzdělanosti jejich obyvatel a snižování sociálních nerovností.

Evropská komise zveřejnila dne 6. října 2011 balíček šesti nových nařízení. Jejich finální verze byla schválena 17. prosince 2013. V programovém období 2014–2020 tvoří legislativní základ pro podporu z Evropských strukturálních a investičních fondů. Soubor těchto nařízení má zajistit jednotná pravidla v rámci celé Evropské unie i zlepšení koordinace mezi jednotlivými fondy, potažmo i programy na národní úrovni.

Záměrem Evropské unie je, aby tyto fondy maximálním možným způsobem přispěly k naplňování strategie EU 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, což je dlouhodobá vize rozvoje Evropské unie. Pro lepší využití těchto fondů ve prospěch strategie EU 2020 zpracoval každý stát Dohodu o partnerství, kterou posoudila a schválila Evropská komise. K jejímu naplňování přispějí jednotlivé programy. V těchto dokumentech je určeno i rozdělení přidělených finančních prostředků mezi podporované oblasti.²

Zaměřuje se na modernizaci a posilování hospodářství. Podporovány jsou investiční (infrastrukturní) projekty, jako např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, rozvoj a obnova sportovních areálů, rekonstrukce kulturních památek, výsadba regenerační zeleně, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, zavádění služeb elektronické veřejné správy apod.³

---

¹ [online]. [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

² Tamtéž

³ Tamtéž

2.1.1.2 Evropský sociální fond (ESF)

ESF podporuje aktivity v oblastech zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů. ESF podporuje neinvestiční (neinfrastrukturní) projekty, jako např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež, etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance, rozvoj institucí služeb zaměstnanosti, rozvoj vzdělávacích programů apod.⁴

2.1.1.3 Fond soudržnosti (FS)

Jinak také Kohezní fond, je na rozdíl od strukturálních fondů určen na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány investiční (infrastrukturní) projekty, avšak jen se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (např. transevropské sítě), ochranu životního prostředí a na oblast energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie.⁵

2.1.1.4 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD)

Je finanční nástroj na podporu rozvoje venkova, který spadá do společné zemědělské politiky EU. Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny nebo kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova.⁶

2.1.1.5 Evropský námořní a rybářský fond (EMFF)

Je to finanční nástroj na podporu rybolovu, který spadá do společné rybářské politiky EU. Fond podporuje projekty vedoucí k vyšší konkurenceschopnosti a ochraně životního prostředí. Financuje aktivity týkající se mořského i vnitrozemského rybolovu (např. odbahňování rybníků), investice na modernizaci zpracovatelského průmyslu, modernizace plavidel, podpory likvidace už nedostačujících plavidel, zlepšování akvakultury apod.⁷

---

⁴ [online]. [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

⁵ Tamtéž

⁶ Tamtéž

⁷ Tamtéž

2.1.2 Ostatní fondy

2.1.2.1 Fond solidarity

Fond poskytuje rychlou a flexibilní finanční pomoc při velké přírodní katastrofě. O pomoc může požádat členský stát, pokud jsou škody vyšší než 0,6 % HDP postiženého státu. V rámci fondu lze poskytnout pomoc také preventivním opatřením proti těmto přírodním katastrofám. Více informací na oficiálních stránkách Evropské komise.⁸

2.1.2.2 Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EFG) financuje projekty na pomoc pracovníkům propuštěným v důsledku globalizace. To znamená např. v případě bankrotu velkého podniku či při přemístění továrny mimo území EU, případně když je v určitém regionu v jednom odvětví propuštěno mnoho lidí najednou. O pomoc z tohoto fondu mohou požádat pouze členské státy. Více informací na oficiálních stránkách Evropské komise.

2.2 Rozdělení fondů pro ČR 2014 -2020

Programové období 2014–2020 je v souladu s rozpočtovým rámcem Evropské unie pro toto sedmileté období. Pro Českou republiku byly vyčleněny prostředky ve výši téměř 24 miliard eur. Oproti programovému období 2007–2013 došlo v systému čerpání z evropských fondů k zavedení některých novinek. A to na evropské i české úrovni. Mezi nejdůležitější v českých podmínkách patří především:

- snížení počtu programů (snížení počtu tematických OP a ustavení jednoho Integrovaného regionálního operačního programu na místo původních sedmi ROPů).
- koncepce „Jednotného metodického prostředí“ (má zajistit stejná pravidla skrze celý systém);
- rozšířené fungování monitorovacího systému (zjednodušení administrativy, žadatel již nebude muset tisknout žádné papíry).⁹

---

⁸ [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU>

⁹ Tamtéž

2.3 Evropská územní spolupráce

K prioritám Evropské unie patří kohezní politika, jejímž obecným cílem je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů, snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje celé Evropské unie. Evropská unie provádí svou kohezní politiku v rámci sedmiletých cyklů, takzvaných programových období. Cíle kohezní politiky se v čase mění a reagují na potřeby stávajících a přistupujících členů a celkového prostředí EU. V programovém období 2007 - 2013 měla kohezní politika tyto tři cíle:

- Cíl 1 Konvergence
- Cíl 2 Konkurenceschopnost a zaměstnanost
- Cíl 3 Evropská územní spolupráce

Cíl s názvem Evropská územní spolupráce je zaměřen především na podporu přeshraniční spolupráce a v menší míře pak také na nadnárodní a meziregionální spolupráci. V novém období bude kohezní politika EU zahrnovat tyto dva cíle:

- Cíl 1 Investice pro růst a zaměstnanost
- Cíl 2 Evropská územní spolupráce

I v novém programovém období zůstanou zachovány tři směry Evropské územní spolupráce, tzn. přes hraniční, nadnárodní a meziregionální, přičemž právě na přeshraniční spolupráci bude určeno nejvíce finančních prostředků. Nově má také tento cíl kohezní politiky své vlastní nařízení. Jedná se o NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1299/2013 ze dne 17. prosince 2013 o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce.¹⁰

2.3.1 Operační programy v ČR r. 2014 až 2020

Usnesením vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012 byly vymezeny programy pro programové období let 2014 – 2020 takto:

---

¹⁰ DOKOUPIL, Jaroslav, Tomáš HAVLÍČEK a Milan JEŘÁBEK. *České pohraničí: bariéra nebo prostor zprostředkování?*. Vyd. 1. Praha: Academia, [2004]., 296 s. ISBN 80-200-1051-3.

1. Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, řízený Ministerstvem průmyslu a obchodu;
2. Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, řízený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy;
3. Operační program Zaměstnanost, řízený Ministerstvem práce a sociálních věcí;
4. Operační program Doprava, řízený Ministerstvem dopravy;
5. Operační program Životní prostředí, řízený Ministerstvem životního prostředí;
6. Integrovaný regionální operační program, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;
7. Operační program Praha - pól růstu ČR, řízený Magistrátem hlavního města Prahy;
8. Operační program Technická pomoc, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;
9. Operační program Rybářství 2014-2020, řízený Ministerstvem zemědělství;
10. Program rozvoje venkova, řízený Ministerstvem zemědělství;
11. Operační program přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;
12. Operační program přeshraniční spolupráce mezi Slovenskou republikou a Českou republikou, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj;
13. Operační program přeshraniční spolupráce mezi Rakouskou republikou a Českou republikou, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj;
14. Operační program přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Bavorsko a Českou republikou, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj;
15. Operační program přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a Českou republikou, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj;
16. Program nadnárodní spolupráce Central Europe 2020, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj;
17. Operační program nadnárodní spolupráce Danube, koordinovaný na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj (schválen dodatečně usnesením vlády ČR č. 447 ze dne 12. června 2013);
18. Operační programy meziregionální spolupráce, koordinované na území České republiky Ministerstvem pro místní rozvoj.¹¹
19. ESPON 2020
20. Operační program INTERACT III

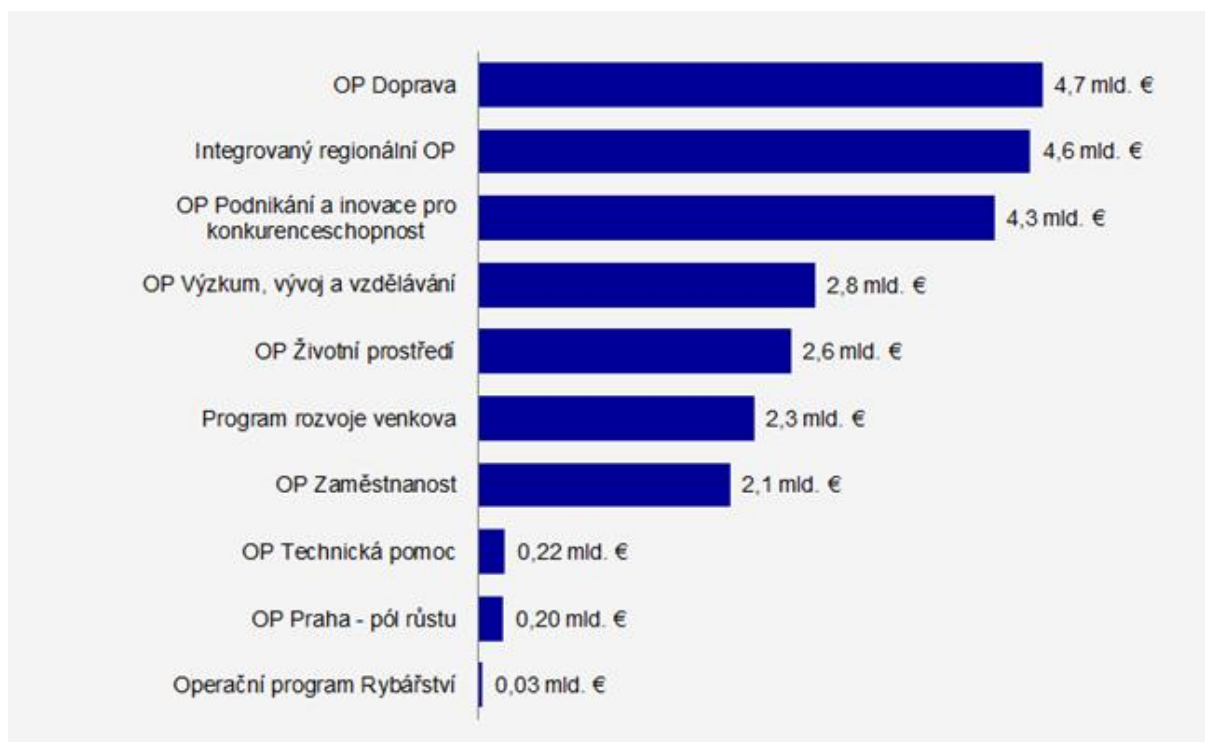
---

¹¹ [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

Programy byly vymezeny v návaznosti na 8 tematických okruhů stanovených na národní úrovni, které představují „převodník“ mezi úrovní národních rozvojových priorit a cílů a prioritních os jednotlivých programů. Tyto okruhy vycházejí z řádně zdůvodněné problémové analýzy zpracované resorty, kraji a zástupci měst a obcí. Byly podrobeny dlouhé, důkladné a detailní debatě a systematickému ověřování potřeb ze strany partnerů. Programy jsou připravovány v gesci příslušných resortů a projednávány s relevantními partnery regionálními, lokálními, hospodářskými i sociálními a také se zástupci neziskového sektoru. Koordinací přípravy programových dokumentů jak na úrovni ČR, tak i EU bylo usnesením vlády č. 650 ze dne 31. srpna 2011 pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.¹²

2.3.2 Současné operační programy Evropské územní spolupráce r. 2014 – 2020

Pro nadcházející programové období 2014-2020 jsou připravovány nové programy, tyto budou spolufinancovány z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESI). Proces přípravy programů probíhá souběžně na úrovni EU a na národní úrovni. Alokace ESI fondů mezi programy v období 2014-2020

13

¹² [online]. [2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-INTERACT-III>

¹³ [online]. [2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/9a52879c-cdfb-4db2-93b2-a877243d94e5/alokace-programy.png?width=650&height=397>

3. Euroregiony

3.1 Vysvětlení pojmu Euroregion

Vznik Euroregionů byl postupný. Euroregiony chápaly své vlastní zájmy spolu s potřebami a společnou problematikou. Zásadní byla především potřeba bezpečnosti při státních hranicích, a budování návazné infrastruktury.

Nejstarším Euroregionem byl Euroregion Neisse-Nisa-Nysa. Tento vznikl na území tří států v r. 1991. Územně byl vymezen na Polském území, území Čech a území Německa. Následně započal vznik i dalších Euroregionů.¹⁴

V r. 1992: Euroregion Elbe – Labe, Euroregion Krušnohoří- Erzgebirge, Euroregion Egrensis. Ještě později vznikaly i další: Euroregion Šumava-Bayerischer Wald-Muhlviertel, Euroregion Glacensis, Euroregion Praděd-Pradziad, Euroregion Silesia, Euroregion Těšínské Slezsko-Slask Cieszynski, Euroregion Beskydy, Euroregion Bílé Karpaty-Biele Karpaty, Euroregion Pomoraví-Záhorie-Weinviertel, Euroregion Silva Nortica.

Rozložení Euroregionů na území České republiky není pravidelné a jsou i rozdílně situovány. Euroregion lze vnímat z několika aspektů: teritoriálně – jako území, v němž se spolupráce odehrává institucionálně – jako organizaci, která byla zřízena za účelem rozvoje této přeshraniční spolupráce.

V České republice euroregiony vznikaly během deseti let od konce r. 1991 až do poloviny r. 2002. Prvními vznikajícími byly v období let 1991-1993 euroregiony na hranici česko-německé. Euroregion Nisa byl založen dle vzorů euroregionů na hranici německo-nizozemské.¹⁵

Euroregiony v České republice lze posuzovat z několika hledisek, např.: dle počtu obyvatel, dle územní rozlohy, dle počtu obcí v euroregionu. Na území České republiky se nachází 13 Euroregionů.

Euroregiony získají jako celek nevytvářejí, jejich politiku a činnost je nutné financovat, což vyplývá z konkrétních potřeb jednotlivých euroregionů. Finanční prostředky jsou nutné i na jejich běžný provoz, rozvoj. Jedná se o příspěvky z rozpočtů krajů, statutárních měst, příjmy z hospodářských aktivit, prostředky z Fondu malých projektů v rámci programu příhraniční spolupráce, financování některých aktivit z vlastních projektů předkládaných do

---

¹⁴ [online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z <http://ces.vse.cz/wp-content/branda-final.pdf>

¹⁵ tamtéž

projektů přeshraniční spolupráce, prostředky z dalších evropských projektů, prostředky poskytnuté různými subjekty jednorázově na konkrétní akce.¹⁶

3.1.1 Regionální informační servis – RIS

Internetový Portál Regionálních Informačních Servisů, byl založen z důvodu potřeby informačního zabezpečení území jednotlivých krajů České Republiky na základě usnesení vlády č 682/2000.¹⁷

3.1.2 Regionální rada

Regionální rada nese celkovou odpovědnost za veškerou činnost spojenou s řízením programu, výběru programů, realizace, kontroly a poskytování informovanosti a zpráv. Zákon stanovuje rozdělení úkolů mezi jednotlivé orgány regionální rady. Orgány Regionální rady tedy jsou Úřad regionální rady, Výbor regionální rady, předseda regionální rady.

3.1.3 Výbor regionální rad

Jedna z hlavních činností výboru Regionální rady spojenou s projekty je vyhlašování výzev a jejich schvalování a úprava. Další důležitou činností je rozhodnutí o rozpočtu, volba

---

¹⁶ Tamtéž

¹⁷ online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z <http://ces.vse.cz/wp-content/branda-final.pdf>

předsedy Regionální rady a místopředsedy, dále jmenuje ředitele Úřadu Regionální rady Severovýchod. Členové Výboru jsou voleni z členů zastupitelstva krajů, které tvoří region soudržnosti Severovýchod – Pardubického, Libereckého a Královéhradeckého kraje. Každý kraj je ve Výboru zastoupen 8 členy. Výbor Regionální rady regionu soudržnosti Severovýchod má 24 členů.¹⁹

3.1.3.1 Předsedající regionální rady

Předseda regionální zastupuje radu navenek a je statutárním orgánem Regionální rady. Za svou činnost je odpovědný výboru regionální rady. Předsedou Regionální rady regionu soudržnosti Severovýchod je hejtman JUDr. Martin Netolický, Ph.D.²⁰

3.1.4 Úřad regionální rady

Úřad regionální rady je výkonným orgánem regionální rady, který zajišťuje především tyto úkoly:

1. Přijímání žádostí o podporu a organizování výzev k předkládání projektů,
2. podávání informací o programu,
3. posouzení formálních náležitostí a přijatelnosti předkládaných projektů,
4. přípravu smluv o poskytnutí dotace,
5. kontrolu postupu prací na jednotlivých projektech, hodnocení a monitorování projektů,
6. přezkoumání předložených žádostí o proplacení uskutečněných výdajů příjemci podpory,
7. zajišťování publicity,

Činnost Regionální rady region soudržnosti Severovýchod se řídí zákonem č. 248 Sb., o podpoře regionálního rozvoje v platném znění.²¹

---

¹⁹ [online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <http://www.rada-severovychod.cz/urad-regionalni-rady>

²⁰ Tamtéž

²¹ [online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <http://www.rada-severovychod.cz/urad-regionalni-rady>

3.2 Aplikace programů

3.2.1 Harmonogram:

Finální verze Programu bude předložena Evropské komisi ve třetím čtvrtletí 2014. Předběžně se předpokládá, že první sběr projektů by se tak uskutečnil nejdříve v prvním čtvrtletí 2015.

3.2.2 Další významné změny v Programu ČR-PR 2014-2020

1. Systém předkládání projektových žádostí – všichni žadatelé budou mít povinnost předložit na JTS formulář projektového záměru, ke kterému JTS na základě předem stanovených kritérií vydá své stanovisko.

2. Systém povinných indikátorů výstupu – všichni příjemci budou povinni naplňovat indikátory výstupu (včetně kvalitativních indikátorů).

3. Kritéria spolupráce – všichni příjemci budou mít povinnost naplnit 3 kritéria spolupráce (není relevantní pro Fond mikroprojektů).

4. Třístranné projekty – v rámci programů přeshraniční spolupráce: Polsko-Slovensko, Česká republika – Polsko, Slovensko – Česká republika probíhají jednání o umožnění realizace projektů s účastí partnerů z třetího státu.(20)

3.2.3 Financování Projektů

Jako hlavní zdroj financování projektů jsou vždy spolufinance z ERDF a zdroje příjemce dotace. ERDF poskytne max 85% z celkového projektu. Státní dotace ze státního rozpočtu České republiky je max 5% z celkových způsobilých výdajů příjemce dotace na straně České republiky.

Dalším druhem dotací jsou vlastní příspěvky dotace – 10 % s možností věcného plnění. Finanční dotace se týkají jen těch projektů, které schválil Monitorovací výbor.

Zpětně je možno dotace proplácet pouze v tom případě že se to týká jen v části za uskutečněné výdaje, které byly zkontrolovány kontrolou podle článku 16 Nařízení 1080/2006. Průběžné platby lze požadovat jen v realizaci projektu. Zálohovací systém neexistuje.²²

3.3 Přeshraniční spolupráce Česká republika a Evropská unie

V roce 2000 byla podepsána Madridská smlouva, která byla ratifikována i Českou republikou, obsahem Madridských smluv byl také vzor dohody pro vznik regionů. Základy přeshraniční spolupráce na Evropském kontinentu jsou ve stanovení Evropské rámcové konference, evropské charty hraničních a přeshraničních regionů, evropské charty pro samosprávu a v Madridské smlouvě.

3.4 Evropská regionální politika

Zrození Evropské regionální politiky je považován mezi léty 1974 – 1986. Díky období kdy docházelo k poklesu ekonomiky a nastupovala a stále se intenzovala strukturální krize. V tomto období dochází také k rozšiřování o ty státy, které neměly tolik rozvinutou ekonomiku na podobné úrovni například – Řecko, Irsko atd.

Evropský fond regionálního rozvoje ERDF a principy regionální politiky NUTS – Územní jednotky. Nomenclature des unités territoriales statistiques – z francouzského názvu překládáno jako nomenklatura územních statistických jednotek. Založena byla Evropským statistickým úřadem EUROSTATEM k konzistentnímu strukturování a distribuci prostředků. Používají se již od roku 1988 a to zejména v legislativě týkající se strukturálních fondů. V rámci jednoho státu mohou zahrnovat jednu i více územněsprávních jednotek ovšem je zde povinnost respektovat praxi, která je aplikována v rámci EU. Pro jednotlivé programy, které jsou zařazeny do programů rozvojových jsou nejdůležitější NUTS úrovní II a III.²³

Vymezení jednotlivých úrovní NUTS je rozděleno počtem obyvatel a rozlohou území:

- NUTS 0 Představuje ČR
- NUTS 1 Představuje území ČR
- NUTS 2 Představují regiony soudržnosti, 8 sdružených krajů

²² [online]. [cit. 2015-03-31], dostupnost z <http://eur-jex.europa.eu>.

²³ [online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Informace-o-fondech-EU/Regiony-regionalni-politiky-EU>

- NUTS 3 Představují kraje, 14 vyšších územních samosprávních celků
- LAU 1 Představují okresy, tj celkem 74 okresů a hlavní město Prahu
- LAU 2 Představují obce, tj 6299 obcí
- LAU – Local Administrative Units²⁴

3.4.1 Operační program přeshraniční spolupráce ČR-Polsko

Operační program přeshraniční spolupráce (OPPS) Česká republika – Polsko, navazuje na úspěšný program z let předešlých tedy z období 2006-2013.

Od Dubna 2012 pokračovala velice intenzivní příprava nového operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko pro období 2014-2020. Tuto přípravu zastřešuje Ministerstvo pro místní rozvoj (řídící orgán) a Ministerstvo infrastruktury a rozvoje PR (národní orgán).

Zpočátku se zkoumal program strategického hodnocení vlivu na životní prostředí (SEA). Na přípravu nového programu se podílela bilaterální skupina Task Force, jehož členy jsou zástupci českých a polských regionálních institucí, euroregionů a Řídícího a Národního orgánu.²⁵

V otázce finanční perspektivy se podporované území nezměnilo, dotčená území tedy jsou:

Na českém území:

- Liberecký kraj
- Pardubický kraj
- Královéhradecký kraj
- Olomoucký kraj
- Moravskoslezský kraj

Na Polském území:

- Dolnoslezské vojvodství (subregiony: jelenohorský a wałbrzyský, okres strzeliński)
- Opolské vojvodství
- Slezské vojvodství (subregiony: bielský a rybnický, okres pszczyński).

²⁴ (online), dostupnost z <http://eur-jex.europa.eu>.

²⁵ [online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <http://www.crr.cz/cs/cil-3/cr-polsko/>

Struktura programu:

Implementační struktura je ve svém principu zachována, Největší a nejdůležitější změnou je posílení úlohy Společného sekretariátu (dříve: společný technický sekretariát) z důvodu kontroly přeshraniční spolupráce a následkům realizace projektů.

Tématické zaměření program:

Nový Program ČR - PR se zaměří na taková témata, jako jsou: bezpečnost, využití potenciálu česko-polského příhraničí v oblasti přírodního a kulturního dědictví, dopravní dostupnost regionu, vzdělávání a spolupráce vládních a nevládních institucí. Většina prostředků bude určena na aktivity související s přírodním a kulturním dědictvím česko-polského příhraničí a rozvojem silniční infrastruktury.²⁶

Fond mikroprojektů:

Bylo rozhodnuto, že realizaci Fondu mikroprojektů bude velice podobná té předchozí a proběhne formou 6 zastřešujících projektů s Vedoucím partnerem na české straně. Na fond bylo vyčleněno 20% alokoce program (zprve 15%, dodatečné prostředky budou uvolněny, splní-li dotyčný zastřešující projekt příslušná kritéria). Závislé na druhu a tématu partnerství budou mikroprojekty moci získat dotaci v maximální výši od 20 000 do 60 000 Eur z ERDF.

Finanční rámec

Rozpočet program činí přes 226.mil EUR z ERD.

Významné změny v Programu ČR-PR 2014-2020:

- 1) Systém předkládání projektových žádostí – všichni žadatelé budou mít povinnost předložit na JTS formulář projektu, ke kterému JTS na základě předem stanovených kritérií vydá své rozhodnutí
- 2) System povinných indikátorů výstupu – všichni příjemci budou povinni naplňovat indikátory výstupu.
- 3) Kritéria spolupráce – všichni příjemci budou mít povinnost naplnit 3 kritéria spolupráce.
- 4) Třístrané projekty – v rámci programů přeshraniční spolupráce: Polsko-Slovensko,

---

²⁶ online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

Česká republika – Polsko, Slovensko – Česká republika probíhají jednání o umožnění realizace projektů s účastí partnerů z třetího státu.

3.5 Centrum pro regionální rozvoj

Centrum regionálního rozvoje OPPS ČR – Polsko má z hlavní části funkci kontrolora, tudíž zajišťuje správnost využití a hospodaření finančních zdrojů, které se musí shodovat s národními pravidly a také s pravidly ES v rámci konkrétních projektů.²⁸

Z článku z ust.čl 16 Nařízení 1080/2006 o ERDF, kdy na obou stranách jsou dány hranice a funkce kontrolora. V rámci Fondu tedy kontroloři provádí výkon zejména následujících činností:

- vystavují Správcům národních částí Osvědčení o způsobilosti výdajů za národní části projektu Fond za mikroprojekty a administraci Fondu
- potvrzují Seznamy Osvědčení o způsobilosti výdajů za mikroprojekt.
- kontrolují Prohlášení o uskutečněných výdajích za národní části projektu Fond vydaná Správcem za mikroprojekty a za administraci.
- Kontrolor Správce - vedoucího partnera kontroluje a potvrzuje Žádost o platbu za projekt Fond doloženou národními kontrolory vydaným osvědčením o způsobilosti výdajů za národní část projektu Fond (mikroprojekty a administrace) a Seznamy Osvědčení o způsobilosti výdajů za mikroprojekt za českou a polskou část, a předává ji ŘO.

CRR ČR dále kontroluje žádosti o platbu, které jsou předkládané Vedoucím partnerem, do žádosti o platbu lze zahrnout pouze výdaje uznané za způsobilé.

3.6 Mikroprojekt

Mikroprojekt je projekt menšího charakteru. Realizačním místem mikroprojektu v tomto regionu je území Euroregionu Neisse- Nisa – Nysa. Co se týče projektů cestovního ruchu je udělena výjimka podle, které mohou být projekty realizovány po celém území České republiky a Polské republiky, ale musí mít určitý přínos pro podporované území.

---

²⁸ [online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=programy-EU-cil2-o-programu

Období realizace projektu je maximálně 12 měsíců, řadíme sem mikroprojekty zaměřené na: Výměnné návštěvy, Lidské zdroje (spolupráce v oblasti školství a vzdělávací aktivity), kulturní výměny (setkávání, výměny mezi mládeží, obyvateli partnerských měst, umělecké, sportovní činnosti, místní demokracie (výměnné návštěvy, sociální projekty, rozvojové a plánovací studie (výzkumné programy), hospodářský rozvoj (trhy, výstavy, propagační akce, spolupráce hospodářských komor, životní prostředí, komunikace (informační materiály), cestovní ruch (návrhy a aplikace turistických aktivit).

Z Fondu mikroprojektů nejsou podporovány ty projekty, které nemají inovační charakter a nejsou prvotní – nový, to znamená, že každý další, nový projekt z Fondu mikroprojektů na daném území euroregionu musí být nové-prvotní v celkové části projektu

Rozdělení projektů:

- Společný projekt (pokročilý)
- Národní projekt (jednoduchý), samostatně realizovaný

Financování projektů:

- CZ: maximálně 85 % z ERDF, 15% z vlastních zdrojů
- PL: maximálně 85% z ERDF, 10% ze státního rozpočtu, 5% z vlastních zdrojů žadatele.

Dotační rozsah je v rozhraní 2.000 EUR – 30.000 EUR. Povinností je mít zajištěny prostředky na 100% pokrytí všech nákladů projektu. Celý projekt musí být tzv. Předfinancován, neboť zálohové platby v tomto případě nefungují.

3.6.1 Vymezení dotačního území

Územní příslušnost žadatele se řídí podle bydliště žadatele. Místo realizace projektu není rozhodovacím faktorem. Dotační území v rámci přeshraniční spolupráce v Euroregionu Nisa jsou jak na české, tak i na polské straně.

Na Straně Polska se jedná o dotační území: Jeleniogórske, zahrnující okresy: Jaworski, Kamiennogórski, Lwówecki, Zlotoryjski, Boleslawiecki, Lubaňki, Zgorzelecki, Jelenie Góra – jakož samostatné město, Jeleniogórski.

Na straně České republiky: Česká lípa, Liberec, Jablonec nad Nisou, Semily.

3.6.2 Vymezení žadatelů

Žadatelé, kteří žádají o udělení finanční podpory z Fondu mikroprojektů jsou vymezeni na žadatele, kteří jsou vhodní na straně České a Polské a na žadatelé, kteří jsou nevhodní.

Za nevhodné žadatele, považujeme fyzické osoby, ziskové organizace (subjekty) , politické strany.

Na polské straně jsou rozdíly např. V tom, že polské mateřské až střední školy nejsou samostatnými právními subjekty – i přesto že mají svůj REGION, což pro české žadatele znamená, že u projektů, které jsou realizovány s polskými školami (kromě vysokých) musí být jako oficiální partner uveden jejich zřizovatel.(t.z. gmina,miasto,powiat), žádost podepíše statutární zástupce příslušného zřizovatele (t.z. wójt,burmistrz, prezident, starosta. Statutární zástupce bude uveden jako statutární zástupce partnera, zástupce partnerské školy pak musí být uveden jako „Osoba zodpovědná za realizaci projektu“ Realita, že projekt bude realizován s danou polskou školou pak se doporučuje uvést v záložce „Popis projektu“ a „Přeshraniční spolupráce a dopad“²⁹

3.6.3 Partner projektu

Povaha partnera projektu by měla být shodná s povahou žadatele. Převzetí žádostí a jejich vyřizování. Na oficiálních webových stránkách Euroregionu Nisa je uveřejněno kde, lze podávat žádosti českých i polských žadatelů.

Na úřadech je možnost žádost prodiskutovat a rovnou žádost odevzdat. Pakliže se projekt schválí a rozhodne se o udělení dotace, je zde možnost obdržet Smlouvu o dotaci.

Po úspěšné realizaci projektu jsou na příslušném úřadě přijímány podklady k vyúčtování.

---

²⁹ [online]. [cit. 2015-03-31]. Dostupné z: [://www.neisse-nisa-nysa.org/index.php?id=38&L=1](http://www.neisse-nisa-nysa.org/index.php?id=38&L=1)

3.6.4 Fond mikroprojektů

V rámci oblasti podpory, je realizován Fond mikroprojektů v 6 společných euroregionech Nisa, Glacensis, Praděd, Silesia, Těšínské Slezsko a Beskydy. V každém operačním období je pro fond a jeho program vyhraněna určitá suma, pro období 2014-2020 je vyhrazeno pro program 43 mil.EUR, období 2014-2020 prodělalo určité změny, které uvedu níže. Do fondů mikroprojektů patří menší projekty spolupráce místních společenství, které požadují příspěvek z ERDF od 2000-30000EUR, při maximální velikosti projektu 60 000EUR, ovšem společenství musí splňovat velice přísná kritéria, aby jejich žádosti byly úspěšné, Projekty se budou týkat zejména spolupráce vládních a nevládních institucí a využívání přírodního a kulturního bohatství příhraničí. V některých euroregionech budou podporovány i aktivity v oblasti vzdělávání.

Plánovaný rozpočet Programu činí přes 226 mil. EUR z ERDF.

3.7. Partnerství měst

Velice dobré vztahy a navázané přátelství má Rokytnice nad Jizerou s městem Grosschonau, které leží na Německém území, navzdory dobrým vztahům ale žádná oficiální spolupráce již neprobíhá.

Na jaře roku 2007, byl zaslán na rokytnickou radnici dopis od starosty polského města Wojcieszów (Vojtěšov) Slawomira Maciejczyka s nabídkou navázání spolupráce, skrze operačního programu přeshraniční spolupráce.

Následující týden proběhlo první setkání představitelů obou měst. Zde se probíraly prioritní cíle spolupráce a další otázky ohledně partnerství měst. Po tomto, jednání byl vypracován návrh na první společný projekt s názvem „Spolupráce záchranných služeb v česko – polském příhraničí – příprava hasičských jednotek, odstranění jazykových bariér, rekonstrukce hasičských zbrojnic.“ Další obdobím, který trval rok a půl se projekt zdokonaloval a upravoval do finální fáze, která byla připravená pro podání ke kontrolující komisi. Bohužel komise rozhodla, kvůli velké vzdálenosti obou měst a malou provázaností,, měkkých a investičních aktivit projektu“ projekt jako neúspěšný a celý projekt smetla ze stolu.

V období co následovalo se představitelé obou měst dohodli na rozvoji další spolupráce. Kterou zaměřily na kulturu a setkávání se na různých společenských akcích

například: Dny Wojcieszowa nebo rokytnický oblíbený „Pašeráckej vejkend“ . Tyto projekty jsou nazývány „zrdcadlové“, kdy oba projekty jsou na sebe navazující.

Dalším zpestřením a utužení dobrých vztahů obou měst, byla možnost hasičů a dětí ze základní školy v Rokytnici nad Jizerou navštívit Wojcieszov a účastnit se jejich městských slavností. V Rokytnici na oplátku hostovaly wojcieszowské děti a wojcieszowské „bábinky“ na Vánočních trzích.

V postupujícím čase je stále zájem udržovat a rozvíjet již zaběhlou spolupráci. Podporovat se v určitých projektech, uspořádat setkávání jednotlivých spolků, kroužků a obyvatel tak aby se mohla podílet na spolupráci co největší část obyvatel jak Rokytnice nad Jizerou tak i Wojcieszowa.

Město Wojcieszow je městečko s počtem obyvatel kolem 3500 je poloha je zasazená do horského prostředí. Městu Rokytnice nad Jizerou je v mnohém velice podobné. Historicky se jedná o města, ve kterých probíhala těžba nerostného bohatství. Vzdálenost mezi oběma městy je cca 62km.

3.7.1 Historicko-geografický pohled na České pohraničí

Původní osídlení Rokytnice nad Jizerou je doloženo v polovině 16. století. První přistěhovalci zde těžili dřevo, měď, stříbro a olovo. Důležité bylo i sklářství. S pronikáním osídlení do horské oblasti Krkonoš bylo také nutné hledat nové způsoby dopravy usnadňující pohyb ve sněhu. Na konci 19. století přišly do hor lyže. Začali na nich jezdit lesníci, ale také odvážní lyžaři-turisté.

Dalším mezním rokem v lyžařském sportu je rok 1903, kdy se jednalo o možnosti založení svazu lyžníku, jednání byla úspěšné a tak došlo ve Vysokém nad Jizerou 13.února 1903 k založení vysockého Ski Klubu. S rozvojem lyžování a jeho rozšiřováním mezi širokou vrstvou obyvatelstva však vzniká i potřeba další služby, a to služby záchranné, neboť stále více návštěvníků hor se dostává do situací, ve kterých si už neumí sami poradit. V roce 1934 se zrodila záchranná služba na dvou místech Krkonoš – Rokytnice nad Jizerou a Špindlerův Mlýn. Podnětem k založení bylo velké množství neštěstí, při kterých v letech 1934-35 zahynulo 18 lidí.

3.7.2 Pokusy o definici pohraničí

Od počátku vzniku Československa se užívají termíny pohraničí jako jsou Sudety, pohraničí, pohraniční území, pohraniční oblasti, smíšené území aj.

Do první poloviny září 1938 Československé státní politické autority požadavky na vytvoření autonomní správy, založené na etnickém základě pod německým vedením vznášené především Sudetoněmeckou stranou Konrada Henleina odmítaly. V roce 1936 bylo vydáno nařízení, které ustanovilo tzv. pohraniční pásmo, zahrnující všechny pohraniční okresy s osídlením převážně Německé menšiny. Z důvodu obrany státu si vytyčila vojenská správa zvláštní správní pravomoci.

V září roku 1938 byla podepsána Mnichovská dohoda a na jejím základě bylo již nucené Československo akceptovat okupaci, téměř celého pohraničního území německými vojsky.

K připojení k Německé říši bylo území o rozloze 30 000 km² (38%) s 3 860 000 (36%) obyvatel podle sčítání v roce 1930. Od 21. října pak byly správní pravomoci odňaty vojenské správě a dále již podřízeny říšskému komisaři pro sudetoněmecká území Konradu Henleinovi. Henlein se stal říšským místodržitelem s mimořádně silnou pozicí se sídlem v Liberci.

Kvůli politickým okolnostem došlo na přelomu r. 1939 k proměně skladby ‚domácího obyvatelstva‘. Jedna z prvních rozsáhlých migrací byl s útek do vnitrozemí, kdy nevyhovující osoby dle Norimberských zákonů, byly z obav před dopadením nuceni k odchodu.

3.7.3 Období poválečné (1945 duben – září 1945)

Konec II. světové války se odrazil pochopitelně i v Sudetech, kde do té doby žilo hodně Němců, kteří se stali akty odplaty vůči Německému obyvatelstvu. Na řešení této situace se organizovaly ‚revoluční‘ dobrovolné formace. Které se zaměřovaly na příslušníky lokálních elit a dopouštěly se k hromadnému násilí vůči Německému obyvatelstvu.

Masivní úbytek německého obyvatelstva Sudet byl alespoň z části nahrazen lidmi z vnitrozemí Českých zemí a Slovenska a také přistěhovalci ze zahraničí, například Řeky, Rumuny a Volyňskými Čechy. Imigrantů z ciziny bylo úhrnem asi 200 000. Do Sudet později za podpory komunistické vlády přesídlilo i mnoho slovenských Romů a Maďarů.

Kvůli vlivu rozsáhlé migrace v Sudetech zde na několik desetiletí prakticky zanikl veřejný život. Lidé se často cítili a stále ještě cítí vykořenění. Situace se začala výrazně zlepšit až v 90. letech 20. století poté, co se o problému vůbec mohlo otevřeně mluvit.

Zatímco československo-rakouskou smlouvou byla otázka odškodnění odsunutého německého obyvatelstva do Rakouska fakticky vyřešena, někteří sudetští Němci, vzdor uzavřené česko-německé deklaraci (ratifikovaná 1997), nepovažují problém svého odsunu a zabavení majetku na základě „kolektivní viny“ (podle Benešových dekretů) za uzavřený.

3.8 Mikropojekt „Pašeráckej vejkend“

Každý rok v únoru se v Rokytnici nad Jizerou, koná „Pašerák“, to je slavnostní den, kdy se oslavují horští pašeráci, kteří pašovali skrze pohraničí a hraniční přechody, různé nedostatkové předměty, a také převáděli občany za poplatky skrze hranice, jelikož v Rokytnici nad Jizerou byla jedna s největších pašeráckých stezek, bylo i v tomto Regionu nejvíce pašeráků.

Na tento slavnostní den se těší hlavně turisté, kterým místní obyvatelé a dobrovolníci předvádějí například vybavení správného pašeráka, oděvy, ukazují staré fotografie atd. Celý den vrcholí hromadným výstupem na lyžařský vlek Studenov, kde místní pašeráci předvádějí sjezd s velkým skokem a soutěží a nejhezčího pašeráka. Akci a celý slavnostní den bych doporučil určitě všem, kteří mají rádi hory a jejich kulturu. Akci ocení i rodiny s dětmi, jelikož program obsahuje aktivity přizpůsobené těm nejmladším.

4. Závěr

Rozvoj v regionech by bylo možné definovat jako růst potenciálního kapitálu. V zájmu rozvoje v daných regionech je nutná sledovanost časového období, ve kterém má být rozvoj dosažen, dále řízení a organizování rozvoje v regionu. Sledovaný region musí být jasně vymezen a bude na tento zacílen specifický program, akce.

Pro ekonomii regionu jsou vymezeny teoretické koncepty i s vazbami na další konkurenceschopnost daného regionu. Rozvoj regionů je podporován Evropským integračním procesem. K prohlubování rozdílů v EU přispělo její rozšiřování v posledních dvou kolech, kdy došlo o rozšíření o země východního bloku v letech 2004 a 2007.

V současné době ještě stále více z integračního procesu EU více profitují země s nižší ekonomickou úrovní. Ekonomická úroveň EU je diferenciována jak v regionech, tak státech.

Pojem euroregion - evropský region, vystihuje regionální formy spolupráce, zpravidla s příhraničním dopadem evropských zemí. Zrod euroregionů nastal v oblasti hospodářské spolupráce, dnešním cílem je sblížení zemí EU ve společenském a kulturním životě. Rada Evropy pojem Euroregionu upravila v Madridské dohodě v r. 1980. V rámci Rady Evropy není tato dohoda právně závazná.

Mikroprojekt slouží k rozvíjení přeshraničních kontaktů obyvatel a institucí, které poskytují veřejné služby při realizaci nejmenších projektů programu. V rámci Iniciativy Společenství INTERREG IIIA je realizován i tzv. Fond mikroprojektů v návaznosti na úspěšný program přeshraniční spolupráce CBC Phare - Společný fond malých projektů. Jedná se o flexibilní instrument, s cílem podporovat přímou přeshraniční spolupráci v regionech. Zaměřen je zejména na měkké projekty (neinvestičního charakteru) - přeshraniční setkávání, prohlubování mezilidských vztahů, kultur, sportovní turnaje, výměny mládeže atd. Za vhodné žadatele lze považovat města, obce (svazky obcí), kraje, organizace zřízené nebo založené kraji či obcemi, nestátní neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob, hospodářské a agrární komory, organizace zřízené nebo založené státem. Fond mikroprojektů je územně vymezen.

Mikroprojekt popsany v mé bakalářské práci bych hodnotil kladně vzledem k ohlasům místních obyvatel. Akce z fondu mikroprojektů prochází vždy místní publicitou ve spolupráci mezi českými a polskými informačními centry. Veškerá spolupráce na propagačních akcích je vždy realizovaná oboustranně., vydávání tiskovin je spolufinancováno z prostředků ERDF prostřednictvím regionu Nisa – Nysa, v obou jazycích. Další publicita probíhá na české straně

prostřednictvím internetových stránek města Rokytnice nad Jizerou, dále zveřejňováním v místní kabelové televizi.

„PAŠERÁCKEJ VEJKEND“ je připomenutím zrodu lyžařských tradic v českých horách. Probíhá každoročně s rozdílným označením v názvu.

Dotované projekty v rámci EU musí splňovat podmínku „udržitelnosti projektu“ po stanovenou dobu. V případech poskytnutých dotací pro realizaci mikroprojektů je požadavkem nikoli udržitelnost projektu ale jeho inovace. To znamená, že nesmí být mikroprojekt identický, oproti předchozím již realizovaným. Musí zahrnovat inovační prvek. Příprava vlastní stylové zimní akce je náročná i v jiných ohledech. V horském prostředí malého městečka je akce podporována osobním nasazením místních obyvatel a spolků. Zdejší život byl vždy tvořen horšími podmínkami a možnost společenského setkávání představuje světlý bod zimního času. Kulturních akcí zde nebývá mnoho, bývají tedy i více propracované.

Pokud se zamýšlím nad významem organizace a realizace podobných mikroprojektů, zjišťuji v tomto ohledu přínos nejen samotné akce. Dochází k rozvoji mezilidských vazeb, rozvoji turistiky migrací obyvatel euroregionu, vzdělanosti obyvatel.

Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko prochází v regionu Nisa – Nysa, chráněnou krajinnou oblastí - územním Krkonošského národního parku. Na české straně je území využíváno více k rekreaci a sportu, jsou zde lyžařská střediska. Na polské straně je území spíše přírodním parkem a rezervací, propojené cyklostezkami.

Na zdejších území zásadní problém s Poláky v historii nevznikal. Vždy se jednalo o rozdílně suverénní národy se svojí historií a měnou. Dalším přínosem je v česko – polské spolupráci skutečnost částečné jazykové podobnosti. Polština je slovanským jazykem, tak až tak velkým problémem se v obecné komunikaci si vzájemně porozumět.

5. Resumé

Podstatou této bakalářské práce je seznámení s prvkem „Mikroprojekt“, který je tvořen ve Fondu malých projektů, a to v rámci přeshraniční spolupráce mezi zeměmi Evropské unie, Českou republikou a Polskem. Přeshraniční spolupráce je popsána v rámci územní působnosti Euroregionu Libereckého kraje. Mikroprojekt „Pašeráckej vejkend“ byl realizovaný v únoru 2015 v obci Rokytnici nad Jizerou. Vzhledem k tomu, že byl realizován na počátku nového programového období let 2014 – 2020, kdy ještě nebylo čerpání finančních prostředků určené pro dotace z fondů Evropské unie plně rozběhlé, byla akce „Pašeráckej víkend“ částečně spolufinancována z finančních prostředků Libereckého kraje, o čemž svědčí i uveřejněné logo na propagačním materiálu. V úvodní teoretické části a přílohách bakalářské práce je obsaženo několik dalších základních prvků tj. Euroregiony v ČR, Evropská územní spolupráce. Dále je teoretické části také zmiňována historie pohraničí - Sudet, Rokytnice nad Jizerou.

The main point of this work is to introduce the element of "micro-projects", which is formed in the Small Projects Fund, in the context of cross-border cooperation between the countries of the European Union, the Czech Republic and Poland. Cross-border cooperation is discussed within the jurisdiction of the Euroregion Liberec Region. Micro-projects "Pašeráckej vejkend" and was implemented in February 2015 in the village of Rokytnice nad Jizerou. Since it was implemented at the beginning of the new programming period 2014 - 2020, has not yet been drawing funds for grants from the European Union fully underway. The whole event "Pašeráckej vejkend" was partly co-financed by the Liberec region, as evidenced by i published logo on promotional material. The theoretical part of the thesis and annexes contained several other basic elements ie. Euroregiony in the Czech Republic, European territorial cooperation. The theoretical part is also mentioned borderland history - Sudeten Rokytnice nad Jizerou.

6. Použité prameny

6.1 Knižní prameny

ARBURG, Adrian von a Tomáš STANĚK. *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945-1951: dokumenty z českých archivů*. 1. vyd. Středokluky: Zdeněk Susa, 2011, 957 s. ISBN 978-80-86057-67-5.

DOKOUPIL, Jaroslav, Tomáš HAVLÍČEK a Milan JEŘÁBEK. *České pohraničí: bariéra nebo prostor zprostředkování?*. Vyd. 1. Praha: Academia, [2004]., 296 s. ISBN 80-200-1051-3.

ARBURG, Adrian von a Tomáš STANĚK. *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945-1951: dokumenty z českých archivů*. 1. vyd. Středokluky: Zdeněk Susa, 2010, 373 s. ISBN 978-80-86057-67-5.

6.2 Časopisy a drobné publikace

Výtisky „Krkonošská sezona“

Výtisky informačních programů Rokytnice nad Jizerou

Buletin OKO Noku č. 5

Buletin OKO Noku č. 6

Buletin OKO Noku č. 7

Politika soudržnosti 2014-2020 ISBN 978-92-79-21486-8

6.4 Internetové zdroje

Centrum regionálního rozvoje, dostupné na: <http://www.crr.cz>

Euroregion Neisse, Nisa, Nysa, dostupné na: <http://www.neisse-nisa-nysa.org>

Evropské strukturální a investiční fondy, dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz>

Rokytnice nad Jizerou, oficiální informační stránky, dostupné na: <http://www.rokytnice.com/cs/>

Internetové vizitky obcí česko-polského příhraničí, dostupné na: <http://www.wojcieszow.pl>

Regionální rada, dostupné na: <http://www.rada-severovychod.cz/regionalni-rada>